

FACTS

NYHETSREVISJON OM NATURGASLEDNINGEN I ÖSTERSJÖN

NUMMER 11-2009

Specialdykare förbereder sig för räddningsinsatsen under vattnet.

Forskningsdykare påbörjar räddningsinsats av vrakföremål i Greifswaldsbukten

Historiskt skeppsvrak som väntar på att dokumenteras, lyftas upp och bevaras

När havsbotten undersökts för att fastställa rörledningens optimala sträckning har Nord Stream lokaliserat ett 60-tal vrak. Företaget hjälper till att bevara dessa fynd genom att informera nationella myndigheter om deras placering. I en del fall finansierar företaget räddningsinsatser av historiskt intressanta fynd, som vraklämningar i närheten av den tyska kusten i Greifswaldsbukten, eller Greifswalder Bodden, där rörledningen ska dras.

Vraket är ett av 20 skepp som den svenska flottan sänkte 1715 för att skapa en fysisk barriär över den grunda infarten till Greifswaldsbukten. "Den svenska

flottan lastade skeppen med stenar för att sänka dem. Under 300 år har stora delar av skeppet förts iväg av strömmen och det trä som finns kvar är murket", förklarar arkeologen Jens-Peter Schmidt från State Bureau for Culture and Care and Preservation of Ancient Monuments and Artefacts of Mecklenburg-Western Pomerania (LKD M-V), som arbetar med projektet.

Delar av ett pussel

Fastän bara bjälkar och brädor från skeppets ena sida finns kvar, har varje bit av fartyget betydelse för Schmidt och hans team, eftersom de kan ge viktiga ledtrådar om utvecklingen av historiska skeppsbyggnads-

metoder i regionen. Under hela juli arbetade en grupp på sjöspecialiserade forskningsdykare med att försiktigt avlägsna stenar och sediment som täckte lämningarna för att mäta delarna och deras exakta position på upptäcktsplatsen. Fotografier och videofilmer av lämningarna kommer också att användas för att kartlägga vrakets position och tillstånd.

När detta tidsödande dokumentationsarbete är avslutat någon gång i början av augusti ska LKD M-V utvärdera fynden. För att bevara lämningarna ska de längre fram sänkas under vatten i en avlägsen sjö, där tre andra skepp redan finns.

Stöd till bevarande

Nord Stream stöder forskning och bevarande av Östersjöns kulturarv genom att sponsra forskningsprojektet Heritage Underwater Maritime Archaeology Gotland (HUMA).

HUMA kastar nytt ljus över utforskade vrak och föremål som ligger på havsbotten runt Gotland. Källor tyder på att fler än 2 500 skepp har sjunkit runt Gotland.

> www.huma-gotland.com

INNEHÅLL

Milstolpe nådd

SIDA 2

Samråd sker nu på bilateral nivå

En kulturell kraft

SIDA 3

Intervju med Baltic Youth Philharmonics dirigent

Att uppfylla myndigheternas krav

SIDA 4

Kompletterande handlingar inskickade till Sveriges regering

Observera att Nord Stream utöver det tryckta nyhetsbrevet även lanserat ett elektroniskt nyhetsbrev, e-FACTS. e-FACTS erbjuder återkommande korta uppdateringar om Nord Stream och relaterade ämnen. e-FACTS finns tillgängligt online och via e-post.

Besök www.nord-stream.com för att prenumerera.

De gränsöverskridande effekterna för Finland beskrivs i Esborapporten.

Esborapporten innehåller omfattande analyser av Östersjöns ekosystem.

TILLSTÅND

Finsk MKB-process klar

Den finska samordnande myndigheten (Nylands miljöcentral) bekräftade i ett uttalande den 2 juli att arbetet med att ta fram den finska nationella miljökonsekvensbeskrivningen är slutförd. Myndigheten har dock begärt ytterligare förtydliganden av Nord Stream som ska lämnas in direkt till tillståndsmyndigheterna.

Milstolpe nådd för projektet

Internationella samråd sker nu på bilateral nivå

Den internationella Esboarbetsgruppen samlades för ett avslutande möte i Stralsund, Tyskland, den 15 och 16 juni. Arbetsgruppen består av företrädare från olika ministerier och myndigheter i de nio Östersjöländerna, däribland Ryssland, Finland, Sverige, Danmark och Tyskland (de s.k. ursprungsländerna), som deltog för att informera varandra om

de yttranden som inkommit om Nord Streams gränsöverskridande miljörapport, Esborapporten.

Samråden börjar

De yttranden som diskuterades samlades in under offentliga remissrundor från mars till juni av berörda myndigheter i samtliga länder i Östersjöområdet. På mötet kom länderna överens om att yttrandena ska behandlas

i de nationella tillståndsprocesserna och diskuteras bilateralt mellan länderna. Finland och Estland har redan haft bilaterala samråd för att lösa oupplärade frågor. Nord Stream ser fram emot ytterligare samarbete med myndigheterna. De s.k. berörda parterna är Estland, Lettland, Litauen och Polen.

> www.nord-stream.com

Baltic Youth Philharmonic lovordas för sina sommarframträdanden

Orkestern har framträtt i fyra länder i Östersjöområdet

Orkestern Baltic Youth Philharmonic (BYP) består av 70 studenter från musikakademier i samtliga Östersjöländer. Projektet ger musiker i början av sin karriär en unik möjlighet att utveckla sin talang och skaffa sig värdefulla erfarenheter av orkesterspel, samtidigt som deltagarnas gemensamma kulturarv lyfts fram.

Under ledning av den konstnärlige ledaren Kristjan Järvi, en engagerad förespråkare för musikalisk bildning, kommer Baltic Youth Philharmonic att ge konserter i sex länder under 2009. Internationellt berömda in-

strumentalister har anlitats för att handleda dessa talangfulla musiker och förbereda konserterna runt Östersjön.

Sommarsuccé

De unga musikerna gav fyra konserter från den 16 till 21 juli, med början i Tartu, Estland. Turnén fortsatte därefter vidare till Helsingfors i Finland, Vilnius i Litauen och Köpenhamn i Danmark.

Till åhörarnas förtjusning spelade orkestern en repertoar från Mendelssohn och Beethoven till Brahms och Tjajkovskij. BYP:s turné 2009 kommer att nå sin höjdpunkt vid Baltic Development

Forum Summit i Stockholm, där företrädare för såväl näringslivet som den politiska och akademiska världen från Östersjöområdet strålar samman för att diskutera åtgärder för att främja regionen. Med mer än tio nationer samlade för ett evenemang är detta en idealisk arena för BYP att marknadsföra sitt budskap "Musik utan gränser".

BYP-projektet startades 2008 av Nord Stream och musikfestivalen Usedom för att främja framtida generationers musikaliska utveckling, och samtidigt stötta den kulturella mångfalden i länderna i Östersjöregionen.

NÄSTA STOPP PÅ TURNÉN:

22 augusti:
Musikfest Bremen,
Bremen, Germany

19 september:
Usedom Music Festival,
Peenemünde, Germany

5 oktober:
Baltic Development
Forum Summit,
Stockholm, Sweden

**Mer information
finns på:**
www.baltic-youth-philharmonic.org

Ungdomsorkester strävar efter att bli en bildande och kulturell kraft i Östersjöregionen

Intervju med Kristjan Järvi, grundare, dirigent och konstnärlig ledare

Baltic Youth Philharmonic: En musikalisk kraft för Östersjöregionen.

FACTS: På vilket sätt skiljer sig Baltic Youth Philharmonic (BYP) från andra ungdomsorkestrar?

KJ: Det är själva regionen. Orkestern lockar till sig musiker från tre skilda regioner – Skandinavien och Central- och Östeuropa – som åtskiljs av Östersjön. Politiskt och socialt sett har den här typen av förening inte skett tidigare, eftersom länderna brukar betraktas som mycket åtskilda. BYP syftar till att bli en bildande och kulturell kraft, som binder samman och visar upp de rika musikaliska identiteter som de tio länderna representerar.

FACTS: Varför bestämde du dig för att bli en del av BYP?

KJ: Som Baltic Youth Philharmonics grundare och dirigent hade jag möjlighet att uttrycka min artistiska vision när den nya orkestern grundades. Jag har visserligen varit inbjuden att dirigera många ungdomsorkestrar under årens lopp, vilket varit mycket givande, men i allmänhet har det handlat om ett fåtal repetitioner och ett enda framträdande, utan tillfälle till djupare delaktighet i processen att utveckla en musikalisk enhet.

FACTS: Vilka former tar ditt engagemang?

KJ: Jag är engagerad i allt från urval av coacher till provspelningsmetoder, vem vi beställer nya stycken av, vart vi turnerar. Det är en aktiv och kreativ utmaning och också ett av de mest spännande projekt jag varit med i. Det finns goda förutsättningar för orkestern att bli en betydande kraft och en permanent institution på den europeiska kulturella scenen.

FACTS: Är det projektets syfte att vara "en kulturell kraft"?

KJ: Orkesterns uppgift och anda är att skapa ett inkluderande synsätt och en musik utan gränser. Orkesterns allomfattande natur, kombinerad med de tio ländernas skilda kulturer, ger oss möjlighet att kommunicera inte bara mellan deltagarna utan med deras länder. Orkestern som medel, eller politisk bro, för att visa hur saker kan fungera i den ideala världen genom ett annat kom-

munikationssätt som inte dikteras av handel, pengar och makt, som är det vi vanligtvis serveras på tv.

FACTS: Så det viktigaste budskapet är att främja jämlikhet?

KJ: Det spelar ingen roll om du kommer från ett rikt eller fattigt land. Du måste hitta ett sätt för människor att bli delaktiga i sina egna samhällen. Jag tror att det handlar om kulturell bildning, och eftersom jag är musiker betyder det musik för mig.

FACTS: Varför är den musikaliska utbildning som BYP erbjuder så viktig för unga musiker?

KJ: Vi vill att de unga ska bli något mer än klassiska musiker som spelar i orkestrar. De ska komponera, improvisera och bli gränslösa musiker, som under den klassiska eran då alla kompositörer var både utövare och kreatörer. Vi planerar att utvidga programmets utbildningsinslag så att BYP blir ett utbildnings- och konsertcenter.

Kristjan Järvi

Estniskfödd Kristjan Järvi är en av de främsta dirigenterna på den internationella scenen. Han är en eftertraktad gäst-dirigent och har framträtt med Orchestre National de France och London Symphony Orchestra, för att bara nämna ett par orkestrar. Som förespråkare för musikutbildning har han arbetat med ungdomsorkestrar i USA, Japan, Norge, Tyskland och Australien. Han är även chefsdirigent och konstnärlig ledare för Tonkünstlerorkestern i Wien och Absolute Ensemble i New York.

I KORTHET

Projektet och miljön

Öppen kommunikation är ett av Nord Streams kärnvärden. Därför erbjuder företaget ett brett urval av informationsmaterial riktat till allmänheten och medier. För att komplettera detta växande bibliotek av publikationer har Nord Stream nyligen släppt broschyren "The Project & The Environment" på engelska.

Som titeln antyder är denna 56-sidiga broschyr indelad i två delar: projektet och miljön. Den är avsedd att besvara allmänhetens frågor om projektet och ge central information om olika ämnen som skyddet av Östersjöns djurliv, undersökningar av havsbotten och hur rörledningen ska konstrueras. Nord Stream erbjuder även en rad andra informationskrifter som ger bakgrundsinformation om projektet, däribland våra nyhetsbrev "FACTS" och "e-FACTS", "Icke-teknisk sammanfattning av Esbo-rapporten" och "Tio svar".

> www.nord-stream.com/publications

SNABBA FAKTA

1 Europeiska kommissionen förutspår ett växande importgap för naturgas på 200 miljarder kubikmeter per år till 2025.

2 Nord Stream kommer att tillhandahålla 55 miljarder kubikmeter gas årligen när rörledningen är i full drift. Det motsvarar 25 procent av det beräknade importgapet.

3 Ingen annan ny rörledning med en kapacitet över 10 miljarder kubikmeter väntas vara i drift före 2014.

Vrak i Östersjön

Historiska skatter på Östersjöns botten upptäckta

På Östersjöns botten finns lämningar av närmare 100 000 skeppsvrak från olika epoker. Havets unika kvaliteter har bevarat de sjunkna fartygen. I århundraden har Östersjön varit en knutpunkt för handel, migration och krigföring, och vraken bär vittnesbörd om dessa dramatiska händelser. Vrak i Östersjön berättar om några av de intressantaste historiska händelser som utspelat sig där. Från Östersjöns egen flygande holländare till en av de värsta sjökatastroferna

någonsin: sänkningarna av tre tyska flyktingfartyg under andra världskriget. Boken omfattar även attackerna på järnmalmstrafiken mellan Sverige och Tyskland under de båda världskrigen och upptäckten av den svenska DC-3: an som försvann under kalla kriget 1952.

Denna bok finns på engelska, tyska och ryska. Skriv till Nord Stream på nedanstående adress för att beställa ett gratis-exemplar. Observera att upplagan är begränsad.

Boken är ett resultat av fem års samarbete mellan en marinarknolog, en undervattensfotograf och en historiker.

> contact@nord-stream.com

Ytterligare information inlämnad i Sverige

Regeringen får mer dokumentation

Nord Stream har kompletterat sin ansökan i Sverige med ytterligare information om alternativa sträckningar till Näringsdepartementet. Sjöfartsverket och Naturvårdsverket begärde att man skulle undersöka en ledningssträckning längre sydost om Hoburgs Bank och Norra Midsjöbanken. För att tillmötesgå myndigheterna stude-

rades tre alternativa sträckningar längre österut. Undersökningarna genomfördes av oberoende experter från IVL Svenska Miljöinstitutet och SSPA Sweden AB och resultatet visar att den föreslagna Nord Stream-sträckningen inte medför större risker än de alternativa sträckningarna – som däremot kan stå i konflikt med vindkraftsintressen vid Södra Midsjöbanken.

Tung konstruktion

Det svenska gruvföretaget Minelco har kontrakterats för leverans av 1,5 miljoner ton järnmalm till en viktbeläggning i betong som ska fixera rörledningen. Var fjortonde dag skeppas 20 000 ton till Mukran i Tyskland där rören täcks med betonghöljet.

KONTAKTER

> **HUVUDKONTOR**
Nord Stream AG
Jens D. Müller
Grafenauweg 2
6304 Zug, Switzerland

Tel. +41 41 766 9191
Fax +41 41 766 9192

> **KONTAKTPERSON**
Nord Stream AG
Tora Leifland Holmström
Grafenauweg 2
6304 Zug, Switzerland

Tel. +41 79 888 0979
Email: tora.leifland-holmstroem@nord-stream.com

NYHETSBRV
Mejla till följande adress för att prenumerera på nyhetsbrevet:
press@nord-stream.com